

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії
Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри політології та філософії

Ольга ВІННИЧУК

підпис

серпня 2025 н. р.

Завідувач кафедри археології, спеціальних
історичних і правознавчих дисциплін

Олександр ФЕДЬКОВ

підпис

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ СТУДІЇ

підготовки здобувачів освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною
програмою
спеціальності
спеціалізації

**«Середня освіта (Музичне мистецтво)»
014 Середня освіта (Музичне мистецтво)**

галузі знань
мова навчання

**01 Освіта / Педагогіка
українська**

2025-2026 навчальний рік

Розробники програми: Антон НАЙЧУК, кандидат філософських наук, доцент
кафедри політології та філософії, доцент
Володимир АДАМОВСЬКИЙ, кандидат історичних наук,
доцент кафедри археології, спеціальних історичних і
правознавчих дисциплін, доцент

Ухвалено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № ____ від серпня 2025 року

Ухвалено на засіданні кафедри кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих
дисциплін

Протокол № ____ від серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Тарас ПУХАЛЬСЬКИЙ

підпис

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Метою викладання навчальної дисципліни «Соціально-правові студії» є формування знань студентів про повне і цілісне розуміння соціально-правових відносин у суспільстві, вироблення навичок аналізу, діагностики і прогнозування мікро- та макросоціальних явищ, а також розвинути навички організації соціальної взаємодії, які вони могли б використати у професійній діяльності, громадському і особистому житті.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання/ рік викладання	2025-2026 н. р.	2025-2026 н. р.
Семестр	5	5-6
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90 год.	90 год.
Кількість годин навчальних занять	30 год.	12 год.
Лекційні заняття	16 год.	8 год.
Практичні заняття		
Семінарські заняття	14 год.	4 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна та індивідуальна робота	60 год.	78 год.
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент загальної підготовки.

4. Передумовами для вивчення освітнього компоненту Освітні компоненти, базові знання яких та результати навчання необхідні здобувачу вищої освіти для успішного навчання та опанування компетентностями дисципліни «Соціально-правові студії»: «Історія та культура України», «Філософія».

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення дисципліни обов'язкового освітнього компоненту «Соціально-правові студії» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися інтегральна та загальні компетентності.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі 01 Освіта/Педагогіка у сфері музичного мистецтва, теорії і практики музично-творчого розвитку учнів, що передбачає застосування теорій, методик, методів навчання та технології музичного навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до виконання професійних обов'язків на основі врахування сучасних суспільно-правових реалій та згідно із чинними нормативно-правовими актами і документами.

ЗК 07. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

6. Результати навчання.

За результатами вивчення курсу у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання:

Здобувачі вищої освіти після закінчення курсу мають **знати**:

- об'єкт, предмет, методи курсу;
- понятійно-категоріальний апарат курсу;
- сутність соціальних інститутів: сім'ї, релігії, освіти, організацій;
- основи соціальної мобільності, стратифікації, девіації, конфлікту, соціалізації, маргіналізації;
- поняття, сутність та походження права;
- елементи системи права і системи законодавства;
- поняття і види правової поведінки.

вміти:

- оперувати основними поняттями і категоріями;
- аналізувати місце «Соціально-правових студій» у системі гуманітарних наук;
- розкривати систему логічно взаємозалежних понять і принципів, за допомогою яких розкривається природа (структура і генезис) тих чи інших соціальних структур, явищ і процесів;
- висвітлити основи соціального структурування суспільства;
- охарактеризувати причини виникнення соціальних конфліктів, стадії їх розвитку і способи врегулювання;
- правильно вибирати та аналізувати правові норми в процесі їх фактичного застосування;
- розмежовувати правові відносини у суспільстві;
- орієнтуватися в сучасному правовому полі;
- використовувати набуті соціально-правові знання у професійній та громадській діяльності.

7. Засоби діагностики результатів навчання: усні доповіді за темами семінарських занять, письмове виконання самостійної роботи, тестування, модульна контрольна робота, залік.

8. Програма навчальної дисципліни.

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
ЗМ 1. Соціологічний аналіз суспільства							
Тема 1. Теоретико-методологічні засади «Соціально-правових студій».	12	2	-	2	-	8	-
Тема 2. Соціальна структура та її сутність.	18	4	-	2	-	12	-

Тема 3. Соціальна регуляція поведінки особистості.	14	2	-	2	-	10	-
Разом за змістовим модулем 1	44	8	-	6	-	30	-
ЗМ 2. Основні поняття теорії держави і права							
Тема 1. Поняття і ознаки держави.	6	2	-	-	-	4	-
Тема 2. Основні поняття теорії права.	6	2	-	-	-	4	-
Тема 3. Правовідносини: поняття, основні ознаки і види.	6	2	-	-	-	4	-
Тема 4. Поняття, ознаки і види правопорушень.	6	2	-	-	-	4	-
Тема 5. Основи Конституційного законодавства.	7	-	-	2	-	5	-
Тема 6. Основи Цивільного законодавства.	5	-	-	2	-	3	-
Тема 7. Основи Сімейного законодавства.	5	-	-	2	-	3	-
Тема 8. Основи Трудового законодавства.	5	-	-	2	-	3	-
Разом за змістовим модулем 2	46	8	-	8	-	30	-
Разом	90	16	-	14	-	60	-

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекцій	практичних	семінари	лабораторні	самостійної роботи	інші
ЗМ 1. Соціологічний аналіз суспільства							
Тема 1. Теоретико-методологічні засади «Соціально-правових студій».	9	2		-	-	7	-
Тема.2. Соціальна структура та її сутність.	7	1	-	-	-	6	-
Тема 3. Соціальна регуляції поведінки особистості.	9	1	-	2	-	6	-
Разом за змістовим модулем 1	25	4		2	-	19	-
ЗМ 2. Основні поняття теорії держави і права							

Тема 1. Поняття і ознаки держави.	8	1	-	-	-	7	
Тема 2. Основні поняття теорії права.	8	1		-	-	7	
Тема 3. Правовідносини: поняття, основні ознаки і види.	8	1	-	-	-	7	-
Тема 4. Поняття, ознаки і види правопорушень.	8	1		-	-	7	-
Тема 5. Основи Конституційного законодавства.	9			2		7	
Тема 6. Основи Цивільного законодавства.	8					8	
Тема 7. Основи Сімейного законодавства.	8					8	
Тема 8. Основи Трудового законодавства.	8					8	
Разом за змістовим модулем 2	65	4		2	-	59	-
Разом годин	90	8		6	-	76	-

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1.
Соціологічний аналіз суспільства

Тема 1. Теоретико-методологічні засади «Соціально-правових студій».

Об'єкт, предмет і методи соціології. Поняття соціального, його критерії та сутність. Закони, категорії соціології та їх загальна характеристика. Методи соціального пізнання. Функції та структура соціології. Місце соціології в системі суспільних і гуманітарних наук.

Тема 2. Соціальна структура та її сутність.

Сутність та типологія суспільств. Соціальна структура суспільства. Поняття особи в соціології. Основні соціологічні теорії особистості. Соціалізація особистості: сутність, агенти, етапи. Соціальні типи особистості. Нові тенденції взаємодії людини і суспільства в сучасних умовах. Соціальний простір. Соціальний статус і соціальна роль. Соціальна стратифікація. Причини та критерії стратифікації. Соціальна мобільність та її види.

Тема 3. Соціальна регуляція поведінки особистості.

Біхевіоризм як наука про поведінку. Девіантна поведінка. Соціологія конфлікту. Структура функції та механізм соціального конфлікту. Поняття та причини соціальних конфліктів. Класифікація соціальних конфліктів. Механізм соціального конфлікту та його стадії. Способи регулювання соціальних конфліктів.

Змістовий модуль 2.
Основні поняття теорії держави і права

Тема 1. Поняття і ознаки держави.

Поняття держави та її ознаки. Загальна характеристика теорій походження держави. Форми держави. Функції держави.

Тема 2. Основні поняття теорії права.

Поняття права, його ознаки, функції, принципи. Система права. Форми (джерела) права. Закони і підзаконні акти та їх систематизації.

Тема 3. Правовідносини: поняття, основні ознаки і види.

Поняття, ознаки і види правовідносин. Структура правовідносин. Суб'єкти права: поняття і види. Юридичні факти: Поняття, значення і класифікація.

Тема 4. Поняття, ознаки і види правопорушень.

Поняття, ознаки і види правомірної поведінки. Поняття, ознаки і види правопорушень. Склад правопорушення. Причини правопорушень і шляхи їх усунення. Поняття, підстава, ознаки, цілі та види юридичної відповідальності. Поняття законності і правопорядку, їх гарантії.

Тема 5. Основи Конституційного законодавства.

Поняття, сутність та класифікація конституцій. Значення Конституції для розвитку суспільства і держави. Конституційні основи Української держави та принцип розподілу державної влади. Державні символи.

Тема 6. Основи Цивільного законодавства.

Загальна характеристика цивільного права України. Цивільно-правові відносини. Учасники цивільних правовідносин. Особисті немайнові права громадян і їх захист. Майнові права громадян і юридичних осіб. Право власності та його конституційний захист. Види цивільно-правових договорів. Поняття і характеристика договорів: купівлі-продажу, майнового найму (оренди), позики, дарування. Поняття спадкування. Спадкування за законом і за заповітом. Перша і друга черги спадкоємців за законом. Право на обов'язкову частку у спадщині.

Тема 7. Основи Сімейного законодавства.

Загальна характеристика Сімейного кодексу України. Шлюб і умови його укладання. Державна реєстрація шлюбу. Недійсність шлюбу. Особисті немайнові права і обов'язки подружжя. Право власності подружжя. Припинення шлюбу. Особисті немайнові права і обов'язки батьків. Майнові права і обов'язки батьків і дітей. Позбавлення батьківських прав. Усиновлення. Опіка і піклування щодо дітей. Патронат над дітьми.

Тема 8. Основи Трудового законодавства.

Загальна характеристика трудового законодавства України. Поняття, сторони і зміст трудового договору. Трудові правовідносини. Колективний договір. Умови і порядок прийому на роботу. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника. Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Робочий час і його види. Поняття і види часу відпочинку. Трудова дисципліна. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Види, порядок накладення і зняття дисциплінарних стягнень.

9. Форми поточного, семестрового і підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні аналітичних завдань. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Формою підсумкового контролю є залік.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного та модульного контролю знань. Об'єктом оцінювання знань здобувачів вищої освіти є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час поточного контролю та написання модульної контрольної роботи.

Оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою:

ЗМ 1 (Соціологічний аналіз суспільства)	ЗМ 2 (Основні поняття теорії держави і права)	Всього
		о

Поточний контроль	Самостійна робота	МКР № 1	Разом за ЗМ 1	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР № 2	Разом за ЗМ 2	
20 балів	10 балів	20 балів	50 балів	20 балів	10 балів	20 балів	50 балів	100 балів

Критерії оцінювання семінарського заняття.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів.

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Відповіді студентів на семінарських заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
<u>12-10</u>	<u>У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів, письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову й додаткову літературу.</u>
<u>9-7</u>	<u>Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</u>
<u>6-4</u>	<u>В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності й помилки.</u>
<u>3-0</u>	<u>Фрагментарно, стисло (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів і письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.</u>

Критерії оцінювання самостійної роботи, ІНДЗ.

Робота оцінюється в 10-8 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому

теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням фахових термінів, що мають відношення до завдання; надана аргументація власної думки з опорою на джерела в контексті проблематики; робота розгорнуто розкриває заявлену тему.

Робота оцінюється в 6-8 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики; заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету аналізу.

Робота оцінюється в 4-6 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики без теоретичного обґрунтування; заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Робота оцінюється в 2-4 бали, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному(а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження.

Робота оцінюється в 0 балів, якщо: робота є плагіатом, тобто коли автор скористався нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання модульної контрольної роботи: При оцінюванні контрольної роботи враховується:

- науковість аналізу явищ і процесів;
- рівень опанування студентом навчального матеріалу;
- логічність, конкретність й послідовність викладу матеріалу;
- вміння робити висновки і рекомендації;
- грамотне написання тексту;
- зовнішнє оформлення.

1 питання	6 балів
2 питання	7 балів
3 питання	7 балів
	Всього: 20 балів

Критерії оцінки письмової модульної контрольної роботи:

20-19 балів – виставляється за бездоганне виконання завдань, самостійність висновків, вияв творчості, уміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається;

18-17 балів – виставляється за бездоганне виконання завдань, самостійність висновків, вияв творчості, уміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається, однак допущені стилістичні та граматичні помилки;

16-15 балів – виставляється за ґрунтовну, повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків;

14-13 балів – виставляється за ґрунтовну, повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків, матеріал відповіді недостатньо структурований, допущені стилістичні та граматичні помилки;

12 – виставляється за неповну, неточну відповідь, за продемонстрований недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми;

11-10 балів – виставляється за неповну, неточну відповідь, за продемонстрований низький рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми; за низький рівень умінь виокремлювати основну і додаткову інформацію; допущені фактичні, граматичні та стилістичні помилки;

9-8 бали – виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність відповіді, несамостійність висновків;

7-1 бали – виставляється за елементарну або несамостійну відповідь і менше (завдання списане), велику кількість фактичних, граматичних, стилістичних помилок.

Якщо студент не виконав жодного із завдань, йому виставляється 0 балів.

Залік (100 балів)

Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, отримують оцінки за результатами підсумкового контролю у формі заліку з кредитного модуля (навчальної дисципліни).

Здобувачі, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, отримують за результатами підсумкового контролю у формі заліку оцінку F за шкалою ECTS та «не зараховано» за національною шкалою.

Здобувачі, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі заліку, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Зарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної та/або інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному

університеті імені Івана Огієнка» (нова редакція)
<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>).

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних
досягнень здобувачів вищої освіти**

навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Національна шкала оцінювання
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	
35-59	FX	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
1-34	F	Не зараховано (з обов'язковим повторним курсом)

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

12. Рекомендована література.

Соціологія:

Основна:

1. Артеменко С. Б., Фляшнікова А. Б. Соціологія у визначеннях, схемах, таблицях : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ : КНЕУ, 2014.
2. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія: підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 564 с.
3. Гуменюк Л. Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності) : навчальний посібник. У 2-х томах. Львів : ЛьвДУВС, 2019. URL : <http://surl.li/dbjgu>.
4. Денисенко І. Д. Сучасна теорія конфлікту : проблеми експлікації, демаркації, класифікації. Український соціум. 2013. № 3 (46). С. 32-43.
5. Загальна соціологія : [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. Київ : Видавництво Ліра, 2019. 354 с. URL : <http://surl.li/dbjgx>.

6. Конспект лекцій з дисципліни «Соціологія» для студентів першого (бакалаврського) рівня всіх спеціальностей / укл. : Мачуліна І. І. Кам'янське, ДДТУ, 2019 р. 61 с. URL : <http://surl.li/dbjhw>.
7. Курчаба Т. Соціологія : навч.-метод. посібник. Львів : ПП Сорока Т. Б., 2015. 184 с.
8. Лефтеров В. О., Ігнат'єва І. І., Цуркан О. В. Соціологія конфлікту : навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса : Фенікс, 2019. 34 с. URL : <http://surl.li/dbjiw>.
9. Луцишин Г. І. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. [для студентів, аспірантів і викл. вищ. навч. закл. освіти України]. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. 200 с.
10. Найчук А.В., Адамовський В.І. Основи соціально-правових відносин в суспільстві: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП Зволейко Д.Г., 2022. 192 с.
11. Найчук А.В., Маркітантов В.Ю., Віннічук О.В. Соціально-правові студії: [Навчально-методичний посібник: модуль 1: Соціологія]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 118 с.
12. Найчук А.В., Маркітантов В.Ю., Сулятицька Т. В. Соціологія: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 298 с.
13. Перегуда Є. В. Соціологія: навч. посіб. Київ : КНУБА, 2012. 140 с. URL : <http://surl.li/dbjib>.
14. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 448 с.
15. Соціологія : підручник / М. П. Козирев; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 655 с.
16. Соціологія : навчальний посібник для студентів для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко Київ : ДУТ, 2019. 235 с. URL : <http://surl.li/dbjiv>.
17. Соціологія : навчальний посібник / О. Б. Петінова. Одеса : Видавництво «Магістр», 2019. 260 с. URL : <http://surl.li/dbjka>.
18. Соціологія : навчальний посібник для студентів для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко Київ : ДУТ, 2019. 235 с. URL : <http://surl.li/dbjiv>.
19. Соціологія : теорії середнього рівня: навчальний посібник / за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й. Черниш та ін.]. Київ : «Каравела», 2020. 356 с. URL : <http://surl.li/byumo>.

Додаткова:

1. Антонов А. В. Державне регулювання процесу активізації академічної мобільності. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. 2015. Вип. 2. С. 50-60.
2. Бандурка А. С. Строката ковдра мультикультуралізму : монографія. Харків : Золота миля, 2013. 197 с.
3. Біль М. М. Мобільність населення: теоретична сутність і видова різноманітність. Економіка і суспільство. 2016. Вип. 7. С. 645-652.
4. Гірник А., Бобро А. Конфлікти : структура, ескалація, залагодження : нав. посібник. 2-е вид., виправ. і доп. Київ : Основи, 2004.
5. Годован Ю. В. Соціальна мобільність молоді як стратегічна складова політичної соціалізації молоді. Вісник Донецького університету імені В. Стуса. Серія : Політичні науки. 2017 р. С. 76-78.

6. Кон В. Соціальна структура та особистість у процесі радикальних змін: аналіз України в період трансформацій. Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2005. № 3. С. 24-64.
7. Кузьмук О. М. Середній клас в українському суспільстві : перспективи теоретичного та емпіричного дослідження : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 172 с.
8. Курило І. О. Соціально-економічна структура населення : еволюція, сучасність, трансформації (монографія) / Відповід. ред. В. С. Стешенко. Київ : Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2006. 472 с.
9. Крутінь Г. І., Чубур Н. В. Соціологія конфлікту : практикум. Київ : КНЕУ, 2007. 152 с.
10. Макеєв С. Сміслові порядки інтелектуальних практик. Сміслова морфологія соціуму / за ред. Н. Костенко. Київ : Інститут соціології НАН України, 2012. С. 124-151.
11. Макеєв С. Концепція інституціонально відтворюваних соціальних нерівностей. Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2011. № 4. С. 32-49.
12. Матусевич В. Неконсистентний і маргінальний – два визначення одного статусу. Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2009. № 2. С. 104-112.
13. Мірчук І. Л. Проблеми особистості у філософсько-релігійній спадщині Гавриїла Костельника. Людинознавчі студії. Випуск тридцятий. Філософія. [збірник наукових праць ДДПУ] / Ред. кол. Н. Скотна (гол. редактор), О. Ткаченко (редактор розділу) та ін. / І. Мірчук. Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ, 2014. С. 100-111.
14. Нерівність в Україні: масштаби та можливості впливу / за ред. Е. М. Лібанової. Київ : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, 2012. 404 с. URL : <http://surl.li/dbjry>.
15. Нечитайло І. С. Сучасна соціологія освіти: від соціологічної теорії до освітньої практики: підручник для студентів ЗВО. Київ : Ліра-К, 2020. 296 с.
16. Патракова А. Структурні складові відчуття місця в соціальній ієрархії. Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2008. № 3. С. 119-135.
17. Перепельчук Т. В. Соціологія праці: Навчальний посібник. Одеса : ОНЕУ, ротапринт, 2011. 234 с. URL : <http://surl.li/cchxi>.
18. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір. За наук. ред. М. О. Шульги. Київ : Інститут соціології НАН України, 2017. 198 с.
19. Стрюк М. І. Мобільність : системний підхід. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. Т. 49. Вип. 5. С. 37-70.

Правознавство:

Основна:

1. Основи правознавства : навчальний посібник. Електронне видання / [Хоптяр Ю. А., Адамовський В. І., Баженов О. Л., Глушковецький А. Л., Лубчинський А. А., Семенюк-Прибатень А. В.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 372 с.
2. Основи правознавства : навчальний посібник. Ю. А. Хоптяр, В. І. Адамовський, О. Л. Баженов, А. А. Лубчинський, А. Л. Глушковецький, А. Л. Семенюк-Прибатень. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 407 с.
3. Правознавство : навч. посіб. для студентів педагогічних спеціальностей / [Колектив авторів] / За ред. Д. В. Каменського, В. О. Мирошніченка. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 288 с.
4. Правознавство : навчальний посібник. За заг. ред. С. В. Петкова. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
5. Правознавство : підручник / За відп. ред. О. В. Дзери. 10-е вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 848 с.
6. Правознавство : навч. посіб. / С. В. Дрожжина, О. О. Одінцова, В. О. Кондратьєв та ін. За ред. С. В. Дрожжиної. Київ : Знання, 2018. 350 с. (Вища освіта XXI століття).

7. Правознавство : навч. посіб. / В. М. Олуйко, Р. І. Кондратьєв, Р. О. Стефанчук та ін. За ред. Р. І. Кондратьєва. Київ : Вид. Дім «Ін Юре», 2018. 488 с.
8. Основи держави і права України : Підручник / За ред. проф. В. Л. Ортинського, проф. В. К. Грищука, М. А. Мацька. Київ : Знання, 2018. 583 с.
9. Пилипенко П. Д., Хома Н. М., Кельман М. С. Основи правознавства : навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене і доповнене. Львів: «Магнолія 2006», 2018. 467 с.
10. Семарак О. С., Семарак І. О. Основи правознавства : навч. посіб. Київ : Знання, 2018. 480 с.

Додаткова:

1. Ведерніков Ю. А., Папірна А. В. Теорія держави і права : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 333 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс) : Підручник. Харків : Еспада, 2017. 776 с.
3. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. Київ. 2019. 688 с.
4. Шляхтун П. П. Конституційне право України : Підручник. Київ : Освіта України, КНТ, 2018. 592 с.
5. Цивільне право України : Академічний курс : підруч. : у 2 т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. Вид. 2-ге, доп. І перероб. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре» 2016. Т. 1. Загальна частина. 696 с.
6. Цивільне право України : Академічний курс : підруч.: у 2 т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. Вид. 2-ге, доп. І перероб. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре» 2011. Т. 2. Особлива частина. 520 с.
7. Дякович М. М. Сімейне право : навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Правова єдність, 2009. 512 с.
8. Мироненко В. П. Сімейне право України : підручник. Київ: Правова єдність, 2008. 477 с.
9. Сімейне право України : підручник. В. І. Борисова, І. В. Жилінкова. Київ : «Юрінком Інтер», 2006. 264 с.
10. Сімейне право України : Навчальний посібник / За ред. Є. О. Харитонова. Київ : Істина, 2018. 200 с.
11. Сімейні правовідносини. Законодавство. Позовні заяви. Київ, «Юрінком Інтер», 2016. 320 с.
12. Бойко М. Д. Трудове право України : Навчальний посібник. Вид. 2-ге доповн. і перероб. Київ : Атіка, 2018. 316 с.
13. Болотіна Н. Б. Трудове право України : Підручник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2018. 860 с.
14. Болотіна Н. Б. Трудове право України : навч. посіб. Київ : Знання, 2018. 375 с.
15. Основи трудового права України : курс лекцій. За ред. доктора юридичних наук, професора П. Д. Пилипенка. 4-те вид. виправ. і доп. Львів : Магнолія, 2018. 276 с.
16. Трудове право України : Академічний курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін.; За ред. П. Д. Пилипенко. 3-тє видання, перероб. і доп. Київ : Видавничий Дім «Ін. Юре», 2010. 536 с.
17. Щербина В. І. Трудове право України : підручник / За ред. В. С. Венедиктова. Київ : Істина, 2017. 384 с.

14. Рекомендовані джерела інформації.

1. <http://www.president.gov.ua/> – Офіційне інтернет-представництво Президента України.
2. <http://portal.rada.gov.ua> – Верховна Рада України.

3. <http://www.kmu.gov.ua/> – Кабінет Міністрів України.
4. <http://www.rainbow.gov.ua/> – Рада національної безпеки і оборони України.
5. <http://www.uamission.org/> – Постійне представництво України при ООН.
6. <http://www.dnopr.kiev.ua> – Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).

Орієнтовний перелік питань до підсумкового контролю
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СУСПІЛЬСТВА

1. Соціологія та її місце в системі сучасних наук.
2. Функції та структура соціології.
3. Соціологія як наука. Об'єкт і предмет соціології. Поняття соціального, його критерії та сутність.
4. Закони, категорії соціології та їх загальна характеристика.
5. Методи соціального пізнання.
6. Місце соціології в системі суспільних і гуманітарних наук.
7. Структура та функції соціології; визначення та характеристика.
8. Об'єктивні передумови виникнення соціології як самостійної наукової дисципліни: класифікація, характеристика.
9. О. Конт про предмет і методи соціології, її основне завдання.
10. Теорія соціальної дії М. Вебера. Поняття та критерії соціального. Характеристика різновидів соціальної дії.
11. Соціальний зв'язок: поняття, структура та типи.
12. Соціальний інститут, сутність, різновиди та функції. Поняття дисфункції.
13. Історичні типи суспільства: традиційне, індустріальне, модерне суспільство.
14. Сутність та типологія суспільств.
15. Соціальна структура суспільства.
16. Поняття особи в соціології. Основні соціологічні теорії особисті.
17. Соціалізація особистості: сутність, агенти, етапи.
18. Соціальні типи особистості.
19. Система соціальної життєдіяльності особистості: визначення, характеристика.
20. Нові тенденції взаємодії людини і суспільства в сучасних умовах.
21. Розробка понять «соціальна структура» та «маргінальність» у соціології. Різновиди соціальних структур, загальна характеристика.
22. Загальна характеристика соціальної структури сучасного українського суспільства, його поляризація.
23. Поняття людина, особистість, індивідуальність у соціології, характеристика.
24. Основні механізми соціальної взаємодії особистості та суспільства: визначення, класифікація, характеристика.
25. Система соціальної життєдіяльності особистості. Поняття потреб у соціології, сутність, класифікація.
26. Сім'я як соціальний інститут та мала соціальна група, її функції. Основні версії класифікації сім'ї у соціології.
27. Соціальний портрет сучасної української сім'ї. Поняття життєвого циклу сім'ї.
28. Роль культури в життєдіяльності особистості та суспільства.
29. Освіта як соціальний інститут. Система освіти, її характеристика.
30. Соціальні функції та цілі освіти. Вплив вчителя на соціальне життя.
31. Соціальний простір. Соціальний статус і соціальна роль.
32. Соціальна стратифікація. Причини та критерії стратифікації.
33. Соціальна мобільність та її види.
34. Біхевіоризм як наука про поведінку. Девіантна поведінка.
35. Соціологія конфлікту. 36. Структура функції та механізм соціального конфлікту.
37. Поняття та причини соціальних конфліктів.

38. Класифікація соціальних конфліктів.
39. Механізм соціального конфлікту та його стадії.
40. Способи регулювання соціальних конфліктів.
41. Поняття соціологія праці, її структура та функції. Актуальні проблеми соціології праці: загальна характеристика.
42. Соціально-трудова відносина, їх класифікація та характеристика. Соціальні процеси у сфері праці.
43. Методологічні засади визначення праці як виду соціальної дії. Критерії та сутність праці.
44. Молодіжна субкультура: причини виникнення, прояви, характеристика.
45. Поняття етногенезу, визначення його основних типів. Структура нації. Характеристика соціально-етнічних процесів у сучасній Україні.
46. Поняття націоналізму у соціології та його різновиди, характеристика.
47. Етнічні групи, їх основні ознаки, умови формування та розвитку.
48. Український народ та етнічні групи в його структурі.
49. Поняття життєдіяльності.
50. Основні сфери життєдіяльності соціальних суб'єктів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

1. Дайте визначення юридичнооб'єктивного та юридично-суб'єктивного права.
2. Назвіть ознаки, функції та принципи права.
3. Охарактеризуйте типи права.
4. Дайте характеристику норм права.
5. Дайте визначення правовідносин.
6. Визначте систему права.
7. Дайте визначення й характеристику ознак держави.
8. Які ви знаєте теорії походження держави?
9. Охарактеризуйте форми держави.
10. Що таке функції держави?
11. Які ознаки характеризують правову державу?
12. Визначіть основні форми реалізації норм права.
13. Дайте характеристику форм та джерел права.
14. Систематизація законодавства.
15. Покажіть співвідношення законності і правопорядку.
16. Назвіть види правопорушень.
17. Юридична відповідальність, її підстави та мета.
18. Дайте визначення та завдання Конституції України.
19. Характеризуйте історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні.
20. У чому проявився демократизм першої Конституції України 1710 року?
21. Назвіть основні конституційні проекти УНР (1918–1920 рр.).
22. Дайте характеристику структури Конституції України 1996 р.
23. Яке призначення преамбули Конституції України?
24. Які ознаки Української держави закріплено в Конституції України?
25. У чому полягає принцип поділу державної влади?
26. Дайте характеристику державної символіки України.
27. Загальна характеристика прав, свобод обов'язків людини і громадянина.
28. Як класифікуються всі права та свободи людини і громадянина?
29. Розгляньте поняття та зміст громадянства України.
30. Які принципи та гарантії закріплює Конституція України?
31. Охарактеризуйте систему конституційних обов'язків громадян України.
32. Які питання відносяться до компетенції місцевого самоврядування?
33. У чому полягає політикоправове значення Конституційного Суду?

34. Які повноваження Конституційного Суду України?
35. Який порядок утворення і склад Конституційного Суду?
36. Який порядок розгляду і прийняття рішень щодо законопроектів про внесення змін до Конституції України?
37. Чому порядок внесення змін до Конституції України ускладнений порівняно з процесом прийняття поточного законодавства?
38. Дайте визначення трудового права та його джерел.
39. Поняття трудового договору та правовідносин у сфері праці.
40. Розгляньте порядок прийняття на роботу та підстави звільнення.
41. Визначіть тривалість робочого часу і часу відпочинку.
42. Охарактеризуйте обов'язки працівника та види дисциплінарних стягнень.
43. Назвіть види матеріальної відповідальності.
44. Визначіть порядок розгляду індивідуальних трудових спорів.
45. Дайте визначення цивільного права і його системи.
46. Охарактеризуйте цивільні відносини та їх суб'єкти.
47. Дайте загальну характеристику Сімейному кодексу.
48. Які умови і порядок укладення шлюбу?
49. У яких випадках шлюб може бути розірвано?
50. Назвіть основні права та обов'язки суб'єктів сімейного права.